

dr Zvonko Sajfert

dr Dejan Đorđević

dr Cariša H. Bešić

LEKSIKON MENADŽMENTA

BIBLIOTEKA UDŽBENICI

BROJ

111

UNIVERZITET U NOVOM SADU
TEHNIČKI FAKULTET „MIHAJLO PUPIN“

ZRENJANIN, 2006.

Naziv udžbenika:
LEKSIKON MENADŽMENTA

Autori:

prof. dr Zvonko Sajfert, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“, Zrenjanin
prof. dr Dejan Đorđević, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“, Zrenjanin
doc. dr Cariša H. Bešić, Viša škola za informacione i komunikacione
tehnologije, Beograd

Recenzenti:

akademik, prof. dr Vojislav Vučenović, Ekonomski fakultet, Beograd
prof. dr Milivoj Klarin, Mašinski fakultet, Beograd
prof. dr Milan Pavlović, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“, Zrenjanin

Izdavač:

Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“, Zrenjanin

Za izdavača:

prof. dr Momčilo Bjelica, dekan

Kompjuterski slog i prelom:

Dragana Sajfert, prof.

*Nastavno-naučno veće Tehničkog fakulteta „Mihajlo Pupin“ u Zrenjaninu na
13. sednici od 22. 2. 2006. godine donelo je odluku da se ova knjiga može
koristiti kao fakultetska knjiga za menadžere.*

Štampa:

Grafički atelje „KUM“
Miška Kranjca 2v, Beograd

Tiraž:

300 primeraka

Zrenjanin, 2006.

ИДБ. бр.: 000002218

ISBN 86 – 7672 – 058 – 4

PREDGOVOR

Menadžment je pojam koji ima više značenja, pa u literaturi paralelno egzistira više definicija. Principi menadžmenta vremenom su se menjali, ali tako da novi u potpunosti nisu dovodili u pitanje stare. Veliki broj autora radova o menadžmentu nastoji da unese neke nove elemente u tumačenje pojma i na taj način osavremeni i upotpuni definiciju. Svojevremeno se vodila rasprava o tome da li termin menadžment označava nešto što je već davno postojalo, odnosno da li je to samo novo ime za staru praksu. Danas je nesumnjivo da ideja koju termin menadžment predstavlja nije uvek postojala i da on obeležava ideju koja je nova i koja je zahtevala novo ime. Menadžment se kao termin pojavio kao i određene menadžment aktivnosti u privredi SAD početkom prošlog veka. Termin je prihvaćen i u drugim zemljama jer pojam ima više značenja za koja je veoma teško naći nov, adekvatan izraz u prevodu. Menadžment se u razvoju kao naučna disciplina veoma mnogo oslanjao na koncepcije i metode drugih naučnih disciplina, ali je istovremeno doprinio u sve većoj meri i drugim disciplinama stvaranjem sopstvenih koncepcija i metoda. Interdisciplinarni pristup veoma je mnogo doprineo evolutivnom razvoju menadžmenta kao naučne discipline. S obzirom na interdisciplinarni karakter menadžmenta, bilo je dosta teškoća u prezentiranju kriterijuma za uključivanje u Leksikon pojmova iz relevantnih naučnih disciplina. Autori su se trudili da obuhvate one pojmove i kategorije koji su imanentni za razumevanje mesta i uloge menadžmenta u otvorenoj privredi. Nastojalo se da se ide dalje od rečničkog i etimološkog tumačenja pojmova i kategorija gde god je to bilo moguće i potrebno. Zamisao nije bila da se pojmovi i kategorije daju kao u enciklopediji. To bi bio preambiciozan zadatak budući da je u pitanju nova naučna disciplina.

Govoriti o menadžmentu kao evidentno zastupljenom fenomenu kod nas predstavlja izazov i osećanje da pripadate svetu konkurencije, odnosno otvorenom tržištu. Životne okolnosti u kojima se razvija globalna ekonomija ukazuju na eksponencijalni razvoj znanja na svim nivoima, kao posledice takođe eksponencijalnog razvoja informatičke tehnologije. Društvo se kreće, kako kaže Piter Senge, ka „organizacijama koje uče“. Dominacija znanja, ali i mnogih drugih subjekata, ogledaće se u implementaciji znanja, prosperiteta, životnog standarda, efikasnosti i efektivnosti biznisa čitavog sveta.

Budućnost kojoj idemo u susret neminovno nameće niz prepreka, neizvesnosti, dilema i straha. U takvoj budućnosti kao jedina konstanta koja će snažno dominirati jesu promene, ali i znanje koje će omogućiti najbolja rešenja. Znanje i veštine koje će pružiti menadžment moraju biti satisfakcija za uspešan biznis i bolji životni standard.

Menadžment je fenomen današnjeg vremena, neophodnost savremenog života i rada. Menadžment pristup rešava raznovrsne probleme savremene naučne discipline bez kojih su nemogući efikasnije delovanje, funkcionisanje i razvoj. Menadžment i menadžeri postaju sve značajniji kako rad postaje sve specijalizovaniji i složeniji, kako se povećava broj aktivnosti koje treba obaviti i broj organizacija i pojedinaca koje ove aktivnosti pripremaju i realizuju. Ovog momenta možda i nemamo odgovarajući društveni ambijent za primenu menadžmenta, odnosno nejasno je da li smo zakoračili u tržišnu privredu ili je samo namirisali, ali efikasno poslovanje nemoguće je ostvariti bez menadžmenta i dobrih menadžera. Bez efikasnog menadžmenta na svim nivoima privrede i efikasnih menadžera nema boljih rezultata poslovanja, nema izlaska iz krize, nema tehnološkog razvoja.

Ovaj leksikon treba da pruži doprinos obrazovanju i obuci kako studenata na osnovnim i postdiplomskim studijama, tako i ljudi iz privrede. On pruža objašnjenja i definicije osnovnih pojmova iz menadžmenta, savremenih upravljačkih metoda i tehnika, informacionih osnova za upravljačke metode i tehnike, kao i specijalizovanih menadžment disciplina.

Autori se zahvaljuje recenzentima na sugestijama koje su povećale kvalitet knjige.

Zemun/Beograd, jun 2006.

Autori